

Risk Profil Anketine İlişkin Genelge (2017/20)

Risk Profil Anketi

MADDE 1 – (1) Ek-1’de yer alan risk profil anketi,

a) Katılımcının, tamamı başlangıç fonu veya tamamı standart fonda bulunan birikimi için fon dağılım değişikliği yapılmasını talep ettiğinde,

b) Katılımcının 25, 35, 45, 50 ve 54 yaşlarını tamamladığı günü takip eden en geç 5 işgünü içinde ve şirketteki sözleşmeleri bakımından sistemde emeklilik hakkını kazanma tarihinden 2 yıl önceki günü takip eden en geç 5 işgünü içinde,

c) Fon tercih ve fon dağılımı değişikliği hakkının portföy yönetim şirketine devredilmesinden önce,

ç) Herhangi bir zamanda katılımcının risk profil anketi yapmayı talep etmesi halinde katılımcılara sunulur.

(2) Emeklilik şirketi, birinci maddenin (c) fıkrası hariç olmak üzere, risk profil anketi yapmak isteyip istemediği hususunda katılımcının tercihini alır. Yanıtın olumlu olması halinde anketi uygular. Emeklilik şirketi tarafından anket hizmeti kapsamında yürütülecek tüm iş ve işlemler; yazılı, çağrı merkezi aracılığıyla, internet sitesinde katılımcı adına oluşturulan güvenli sayfa veya diğer güvenli elektronik iletişim araçları kullanılarak yapılabilir. Ayrıca, emeklilik şirketi risk profil anketini, kurumsal internet sitesinde katılımcı adına oluşturulan güvenli sayfada sürekli erişilebilecek şekilde sunar. Alınan yanıtlar şirket tarafından değerlendirilerek, katılımcının risk profili belirlenir ve bu profil esas alınarak fon tercihi ve fon dağılımı önerisinde bulunulur. Önerinin bağlayıcılığı bulunmamakta olup, katılımcı farklı bir fon tercihi ve fon dağılımı tercihinde bulunabilir.

Yürürlük

MADDE 2 – (1) Bu Genelge 01.01.2018 tarihinde yürürlüğe girer.

EK-1

Risk Profil Anketi

Yatırımcı tarafından yüklenilmesi kabul edilebilir olan riskin düzeyi, "risk profili" olarak adlandırılır. Bireysel emeklilik sistemi (BES), katılımcılarının yatırım riskine olan duyarlılığını ölçerek risk profilinin belirlenmesi, katılımcının beklentilerini doğru olarak karşılamak için uygun emeklilik yatırım fonunun önerilmesine imkân tanır.

Aşağıda yer alan sorular risk profilinizi tespit etmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu kapsamda, finansal tercihleriniz, mali durumunuz ve hedefleriniz incelenerek size özel yatırım stratejisi ve fon önerisinde bulunulması amaçlanmaktadır. Bu nedenle sorulara eksiksiz, doğru veya size en yakın gelen yanıtı vermek suretiyle anketi tamamlamanız önem arz etmektedir.

Ankete katılım sağlamanız veya anket sonunda önerilecek fonu/fonları tercih etmeniz zorunlu değildir. Değerlendirme tamamen anket sorularına verdiğiniz cevaplar kapsamında yapılacaktır.

Sorular

Soru 1) Aşağıda belirtilen süre boyunca sistemde kalmayı düşünüyorum.

☐ 3 yıldan daha kısa	0
☐ 3 – 6 yıl arasında	3
☐ 6 – 10 yıl arasında	6
☐ 10 yıldan daha fazla	9

Soru 2) Finansal yatırım işlemleri hakkındaki bilginiz nasıldır?

☐ Hiçbir bilgim yok.	0
☐ Çok az bilgim var.	1
☐ Makul düzeyde bilgim var ve yatırım araçları arasındaki farkı anlıyorum.	2
☐ Oldukça bilgiliyim ve yatırımlarımı etkileyebilecek faktörleri anlayabiliyorum.	3
☐ Tecrübeli ve uzman bir yatırımcıyım.	4

Soru 3) Getiri ve risk alma hususlarında ne düşünüyorsunuz?

☐ Getiri beklentisi yerine, mümkün olan en düşük riski alarak, birikimin değer kaybetmemesi öncelikli hedefimdir.	0
☐ Az da olsa düzenli bir getiri kazanmak ve bu yönde düşük risk almak isterim.	2
☐ Makul bir getiri sağlamak için orta düzeyde bir risk almak isterim.	4
☐ Birikimimi büyütmek öncelikli hedefimdir, kısa vadede meydana gelebilecek anapara kayıpları ve dalgalanmalar beni endişelendirmez.	6
☐ Uzun vadede en yüksek getiriyi elde etmek isterim. Bunun için yüksek risk alabilirim.	9

Soru 4) Kazanma veya kaybetme ihtimaliniz olan bir yıllık süreçte, 4 farklı yatırım seçeneğiniz olduğunu düşünelim. "100.000'lik birikiminiz için hangi fonu tercih edersiniz?"

☐ A Fonu: %3 kazanç: "3.000 kazanç	0
☐ B Fonu: %10 kazanç veya %3 kayıp ihtimali: "10.000 kazanç veya "3.000 kayıp	3
☐ C Fonu: %25 kazanç veya %10 kayıp ihtimali: "25.000 kazanç veya "10.000 kayıp	6
☐ D Fonu: %50 kazanç veya %20 kayıp ihtimali: "50.000 kazanç veya "20.000 kayıp	9

Soru 5) "10.000'lik emeklilik birikiminiz değer kaybederek "9.000'e düştü. Bu durumda;

☐ Paniklerim ve bütün fonlarımı satarım. Risk almamaya çalışırım.	0
☐ Tedirgin olurum. Birikiminin bir kısmı için farklı ve daha güvenli fonlara geçiş yaparım.	2
☐ Herhangi bir değişiklik yapmadan sabırlı bir şekilde beklerim. Birikiminin uzun vadede tekrar değer kazanacağını düşünürüm.	3
☐ Birikimimde düşmeye neden olan fonlara, fiyatları düşmüşken daha fazla ağırlık veririm. Düşük fiyatları fırsata çeviririm.	5

Soru 6) Sizin ya da ailenizin mali durumu hangi maddede özetlenmiştir?

☐ Hiç/çok az birikimim ve fazla miktarda borcum var.	0
☐ Bir miktar birikimim ve düzenli ödediğim borçlarım var.	2
☐ Düzenli olarak birikim yapabiliyorum ve borcum her an kapatılabilecek düzeyde.	3
☐ Birikimlerim gayet iyi ve hiç borcum bulunmuyor.	5

Soru 7) Emeklilik dönemini düşündüğümüzde, yeteri kadar geliriniz olacağını düşünüyor musunuz?

☐ SGK'dan emekliliğim yok, BES dışında başka bir gelir beklentim yok.	0
☐ Eşimin SGK'dan alacağı emeklilik maaşı dışında başkaca bir güvencem yok.	2
☐ SGK'dan alacağım emeklilik maaşı dışında başkaca bir güvencem yok.	3
☐ SGK'dan alacağım emeklilik maaşının yanısıra, gayrimenkul yatırımlarımdan ek gelir bekliyorum.	4
☐ Başkaca finansal yatırımlarım veya başka emeklilik sistemlerinde üyeliklerim var.	6

Soru 8) Yatırımınızın faiz içerip içermemesi sizin için önemli midir?

☐ Evet, faiz içermemesini tercih ederim.
☐ Hayır, önemli değildir.

Katılımcının Risk Profili

Düşük Risk (0-15 puan)

Düşük risk profilinde bir katılımcısınız. Yatırım riski almak veya birikiminizde dalgalanma yaşamak istemiyorsunuz. Öncelikli hedefiniz anaparanızı korumak ve bunun için getiriden mahrum kalmayı da göze alıyorsunuz.

Tarafınıza önerilecek düşük risk profilindeki fonlar, 1-2 yıllık yatırım dönemi hedefleyen katılımcılar için idealdir. Daha uzun süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcıların daha fazla getiri elde etmek için orta risk profilindeki fonları tercih etmesi uygun olabilir.

Orta Risk (16-23 puan)

Yatırım konularına kısmen hakim olan orta risk profilinde bir katılımcısınız. Önceliğiniz, paranızın değer kaybetmemesi olmakla birlikte güvende hissettiğiniz kadar risk alma eğiliminiz bulunuyor.

Tarafınıza önerilecek orta risk profilindeki fonlar, 3-4 yıllık yatırım dönemi hedefleyen katılımcılar için idealdir. Daha uzun süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcıların daha fazla getiri elde etmek için yüksek risk profilindeki fonu; daha kısa süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcıların ise düşük risk profilindeki fonu tercih etmesi uygun olabilir.

Yüksek Risk (24-32 puan)

Risk profiliniz, birikiminizi büyütmek için dönemsel riskleri üstlenebileceğinizi göstermektedir.

Tarafınıza önerilecek yüksek risk profilindeki fonlar, 5-6 yıllık yatırım dönemi hedefleyen katılımcılar için idealdir. Daha uzun süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcıların daha fazla getiri elde etmek için çok yüksek risk profilindeki fonu; daha kısa süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcıların ise orta risk profilindeki fonu tercih etmesi uygun olabilir.

Çok Yüksek Risk (33-47 puan)

Çok yüksek risk profilindeki bir katılımcısınız. Getiri sağlamak sizin için önemli ve bunun için risk almaya açıksınız.

Tarafınıza önerilecek çok yüksek risk profilindeki fonlar, 7 yıl veya daha uzun süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcılar için idealdir. Daha kısa süreli yatırım dönemi hedefleyen katılımcıların ise yüksek risk profilindeki fonu tercih etmesi uygun olabilir.

Tavsiye Edilecek Fonlar

Katılımcıların ilk 7 soru kapsamında verdikleri yanıtlar dikkate alınarak, her seçeneğin sağ tarafında bulunan puanların toplanması suretiyle risk skoru hesap edilir ve risk skoruna göre katılımcının risk profili ortaya çıkartılır. Bu kapsamda, ilgisine göre 4 farklı risk profili arasından katılımcının dahil olduğu grup için hazırlanan metin katılımcıya gösterilir.

Otomatik katılım sistemindeki katılımcılara belirlenen risk profiline göre düşük risk profili için muhafazakar/ temkinli, orta risk profili için dengeli, yüksek risk profili için atak/ dinamik/ büyüme veya çok yüksek risk profili için agresif değişken fon önerilir. Otomatik katılım sisteminde yer almayan katılımcılara ise belirlenen risk profiline uygun fon dağılımları önerilir.

8. soru kapsamında "Evet, faiz içermemesini tercih ederim." yanıtını veren katılımcılar için sadece faiz içermeyen fonlar önerilir.

Diğer taraftan, plan kapsamında belirlenen kategoriye uygun fon bulunmaması veya faiz içermeyen fon bulunmaması durumlarında şirket bu hususta katılımcıyı bilgilendirerek herhangi bir öneride bulunmaz.

Katılımcının, risk profil anketi sonucundan farklı bir fon tercihinde bulunması durumunda katılımcının tercih ettiği fon seçeneklerine göre işlem yapılır.